

NATURRESERVAT I ÖREBRO LÄN

Forsåns mader

Foto: Kjell Store

I Naturreservatet Forsåns mader skyddas delar av vattendraget Forsån med omgivande strandängar. Dessa så kallade mader utgör en del av våtmarksområdet Bråtmossen, som fortsätter över länsgränsen och ingår där i naturreservatet Forsån.

Mader, mosse och kärr

Genom att skyddas som naturreservat ska områdets sammansatta karaktär av ålderdomligt odlingslandskap och orördhet bevaras och utvecklas. Bråtmossen består av flera olika våtmarkstyper. Mossen och de våta strandängarna, som även kallas mader, omges i sin tur av kärr. Det som skiljer dessa åt är att mossar får sitt vatten enbart från nederbörd som regn och snö. Medan kärr och mader återkommande översvämas av Forsåns vatten och är därför en mer näringsrik miljö. Detta märks inte minst på växtligheten, där mossen är långt mer artfattig än kärren och maderna.

Bland starrar och långnäbbade fåglar

Naturreservatet består huvudsakligen av öppna och halvöppna mader som tidigare brukats för höskörd och bete åt boskapen. Maderna i områdets norra del brukades så sent som fram till år 2006. Här hittar vi inte oväntat gott om hävdgynnade arter, som trivs bättre eller till och med är beroende hävd i form av exempelvis bete eller slåtter. Till exempel flaskstarr, trådstarr, dystarr, sjöfräken och slåtterblomma. I de centrala delarna av maderna har igenväxningen nått lite längre. Här domineras växtligheten av pors, älgört samt en del bestånd av bladvass. Storspov, grönbena och enkelbeckasin hör

till de vadarfåglar som häckar i området, och som med sina långa näbbar hittar gott om mat i det grunda vattendraget. I reservatets nordvästra del finns ett mindre område med igenväxande betesmark, där en hel del ängsväxter ännu finns kvar, som slåtterfibbla, liten blåklocka, ängsklocka, blodrot och knippfryle

Träd och tickor

I sydväst övergår det gles trädbevuxna kärret till en blandskog med huvudsakligen gran. Här har du chanser att hitta den sällsynta ulltickan. Som en brun sammetsliknande skorpa växer på grova, liggande döda granstammar. Ulltickan är även en så kallad signalart. I dess närhet finns oftast många andra hotade arter. Här kan även hitta en anna sällsynt ticka, talltickan. Den hittas bara på minst 150-åriga tallar. I hela området växer det även en hel del vårtbjörkar, varav flera är ganska grova, samt en och annan gammeltall. Ute på den karga mossen växer främst olika vitmossor, tuvull, ljung, dvärgbjörkar samt senväxta, taniga tallar.

Slingrande vattendrag

Genom Bråtmossen slingrar sig Forsån lungt fram i sin naturliga menadrande sträckning men har nedströms del. I vattendraget lever fiskar som lake, stensimpa och gädda. Den hotade flodkräftan finns längre uppströms i vattendraget, på andra sidan länsgränsen. Där finns även öring och den sällsynta flodpärlmusslan. Förhoppningen är att dessa tre arter i framtiden ska kunna sprida sig och trivas även nedströms. En viktig faktor för detta är att vattendraget förblir fritt från kräftpest, den parasitiska algsvamp som infekterar och dödar flodkräftan. Kräftpest sprids främst genom olaglig utsättning av den nordamerikanska arten signalkräfta. Men sporer av kräftpest kan även följa med utrustning som flyttas mellan vatten. Det är därför viktigt att båtar, redskap eller stövlar som varit i kontakt med ett pestsmittat vatten antingen desinficeras eller får torka ordentligt innan de används i osmittat vatten.

Reservatsfakta

Beslutsår: 2020

Areal: 64 hektar

Markägare: Naturvårdsverket

Reservatsförvaltare: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen
Örebro län

I naturreservatet är det förbjudet att:

- borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller att flytta eller bortföra sten,
- framföra motordrivet fordon,
- fälla, bortföra eller på annat sätt skada döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
- skada vegetation till exempel genom att gräva upp ris, gräs, örter, mossor eller lavar (förbudet gäller inte bär-, matsvamp- och blomplockning för husbehov)
- elda,
- medvetet störa djurlivet annat än vad som normalt förekommer vid bedrivande av jakt och fiske,
- medföra hund som inte är kopplad där det går betande tamboskap,
- beträda vattenmiljöerna med stövlar, kängor eller likande som inte genom desinficering eller på annat sätt är fritt från kräftpest, eller andra sjukdomar som kan skada skyddsvärda arter eller ekosystem,
- använda provtagningsutrustning, fiskeredskap eller andra

redskap i vattnet vilka inte genom desinficering eller på annat sätt är fria från kräftpest, eller andra sjukdomar som kan skada skyddsvärda arter eller ekosystem,

- lägga i båtar, kanoter eller andra farkoster i vattnet vilka inte genom desinficering eller på annat sätt är fria från kräftpest, eller andra sjukdomar som kan skada skyddsvärda arter eller ekosystem,
- utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch eller att snitsla spår,
- utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
- utan Länsstyrelsens tillstånd utföra inventeringar eller andra vetenskapliga undersökningar som innefattar insamling eller märkning av växter och djur, framföra motordrivet fordon i terräng, uppförande av tillfälliga anläggningar eller liknande.

Vägbeskrivning

Naturreservatet Forsåns mader ligger alldeles vid länsgränsen mot Västmanland, cirka 22 km nordost om Lindsberg.